

กฐินพระราชทานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พุทธศักราช ๒๕๕๗

ณ วัดสร้อยทอง กรุงเทพมหานคร

หนังสือที่ระลึก
เนื่องในงานถวายผ้าพระกฐิน
พระราชทานของสหภาพนิติบัญญัติแห่งชาติ
ประจำปี ๒๕๕๗

ณ วัดสระคอกของ
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗

กฐินพระราชทานของสถานิติบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗

ปีที่พิมพ์ ตุลาคม ๒๕๕๗

จำนวนหน้า ๘๘ หน้า

จำนวนพิมพ์ ๑,๕๐๐ เล่ม

จัดทำโดย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
สำนักประชาสัมพันธ์ กลุ่มงานผลิตเอกสารเผยแพร่
๔๘๘ อาคารสุขประพฤติ ถนนประชาชื่น
เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๓๔๘ - ๕๐ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๘๓๔๘

พิมพ์ที่ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
สำนักการพิมพ์ กลุ่มงานการพิมพ์
๔ ถนนอุทองใน เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑

คำนำ

กฐินพระราชทาน เป็นผ้าพระกฐินพระราชทานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน และเครื่องกฐินแก่พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการบริพาร ส่วนราชการ หน่วยงาน สมาคม หรือเอกชน ให้ไปถวายยังพระอารามหลวง ต่าง ๆ ทว่าราชอาณาจักร ยกเว้นพระอารามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ไปถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง และเป็นกฐินที่กำหนดเป็นพระราชประเพณี ในกฐินกาล ปี ๒๕๕๗ นี้ สมานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน ให้นำไปทอดถวายพระภิกษุจำพรรษา ณ วัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ในวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗

ในโอกาสอันเป็นกุศลนี้ สมานิติบัญญัติแห่งชาติได้จัดทำหนังสือที่ระลึกเนื่องในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานขึ้น โดยได้รวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับการทอดกฐิน ประวัตินครวัดสร้อยทอง อำนาจหน้าที่ของสมานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ รายชื่อสมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มานำเสนอเพื่อเผยแพร่และเป็นองค์ความรู้แก่ผู้มาร่วมบำเพ็ญกุศลศาสนกิจในครั้งนี้ รวมทั้งให้ประชาชนทั่วไปได้รับความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

กุศลผลบุญได้อันเกิดจากการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในครั้งนี้ สมานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ขอทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน และทรงเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยสืบไป

สมานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตุลาคม ๒๕๕๗

ประกาศกรมการศาสนา
เรื่อง การขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๗

ตามราชประเพณีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กร สมาคม มูลนิธิ บริษัทห้างร้าน และประชาชนทั่วไปนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวงทั่วราชอาณาจักร ในกฐินกาลทุกปี

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดกฐินกาล ตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (กำหนดเริ่มพระกฐินหลวง วันพุธที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ ตรงกับวันแรม ๗ ค่ำ เดือน ๑๑)

กรมการศาสนาขอประกาศให้ผู้มีจิตศรัทธา ที่ประสงค์จะขอรับพระราชทาน ผ้าพระกฐินไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวง โปรดแจ้งความจำนงได้ที่ ฝ่ายพิธี กองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๐๒ - ๖ โทรสาร ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๐๑ ในวันและเวลาราชการ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันศุกร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนภูมิภาคประสงค์ จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน กรุณาติดต่อกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด หรือเจ้าอาวาส พระอารามหลวงได้โดยตรง ซึ่งสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและเจ้าอาวาสจะแจ้งให้ กรมการศาสนาทราบ เพื่อขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายเกษมพงษ์ ศิริ)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม
รักษาราชการแทนอธิบดีกรมการศาสนา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
● ประวัติวัดสร้อยทอง	๗
● ประวัติเจ้าอาวาสวัดสร้อยทอง	๑๔
● ความรู้เกี่ยวกับการทอดกฐิน	๑๙
● ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ และรองประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ	๒๗
● สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ	๓๑
● อำนาจหน้าที่ของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗	๕๑
● รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗	๕๗
● เกร็ดความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๗๕

ประวัติวัดสร้อยทอง

ประวัติวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

ชั้นและที่ตั้ง

วัดสร้อยทอง เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๑๙ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของแม่น้ำ เจ้าพระยา ๒ บริเวณปากคลองบางซื่อน

วัดสร้อยทอง เดิมชื่อ วัดซ่อนทอง เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมัยรัชกาลที่ ๔ ประมาณปี พ.ศ. ๒๓๙๔ ซึ่งไม่ทราบนามและประวัติของผู้สร้างแน่ชัด แต่สันนิษฐานว่าเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากเจ้าพระยาตรีพิพัฒน์ (แพ บุนนาค) ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยวัดประสบภัยทางอากาศได้รับความเสียหายอย่างหนัก ซึ่งขณะนั้นมีสิ่งที่ไม่ได้รับความเสียหายที่คงเหลืออยู่ คือ พระพุทธรูป หลวงพ่อเหลือ หอระฆัง และเจดีย์ริมคลองบางซื่อน แต่ความเสียหายครั้งนั้นไม่สามารถบูรณปฏิสังขรณ์ได้ และไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา ทางราชการจึงประกาศยุบวัดและได้ผาติกรรมที่ดินวัดเป็นโกดังเก็บสินค้า ต่อมาปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ประชาชนได้ช่วยกันบูรณะวัดขึ้นใหม่ โดยช่วยกันสร้างอาคารเสนาสนะ และปรับปรุงทัศนียภาพให้สวยงาม ทางกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศยกเลิกคำสั่งยุบวัดสร้อยทอง ปัจจุบัน วัดสร้อยทองได้รับการยกฐานะจากวัดราษฎร์ เป็นพระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๔๕

เขตวัด ที่ธรณีสงฆ์

เขตวัด มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๓ งาน ๗๘ ตารางวา

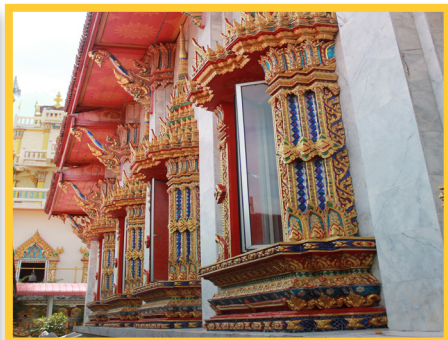

โบราณสถานและโบราณวัตถุ

๑. พระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาลาด ๒ ชั้น มุงกระเบื้องเคลือบประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ หน้าบันขุ้มประตูและหน้าต่างประดับลายปูนปั้นเป็นผนังหินอ่อนทั้งหมด ผนังภายในมีจิตรกรรมภาพเขียนเล่าเรื่องทศชาติ รูปภาพเปรียบเทียบ

คำพังเพยในแต่ละภาพสอดแทรกภาพกิจวัตรประจำวันของชาวบ้านริมคลอง ภาพคนจีนศาลเจ้าและทหารที่แต่งเครื่องแบบตะวันตก เป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังทางประวัติศาสตร์ของยุคนั้น ๆ โดยมีพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยประดิษฐานในพระอุโบสถแห่งนี้

๒. พระวิหาร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กลักษณะทรงจัตุรมุข หลังคามุงกระเบื้อง
 ประดับช่อฟ้า ใบระกา และหางหงส์ หน้าบันประดับลายปูนปั้น ภายในประดิษฐานหลวงพ่อเหลือ
 ซึ่งเป็นพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ หล่อจากทองเหลืองที่เหลือจากการหล่อพระประธานพร้อมกับ
 พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ ภายในเศียรพระธาตุของพระอรหันตสาวก ๕ พระองค์ คือ
 พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระสีวลี พระองคุลิมาล และพระภิกษุณีพิมพาเถรี ซึ่ง
 หลวงพ่อเหลือเป็นพระพุทธรูปองค์เดียวในวัดสร้อยทองที่รอดพ้นจากภัยระเบิดที่ตกมาใส่
 บริเวณวัดสร้อยทอง

๓. พระเจดีย์ หรือ “พระบรมมหาธาตุเจดีย์ศรีสร้อยทอง” เป็นพระเจดีย์องค์ใหญ่ สร้างขึ้นเมื่อครั้งมีการปฏิสังขรณ์ในปลายสมัยรัชกาลที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยทายิกาแพ ซึ่งบนพระบรมมหาธาตุเจดีย์มีการสร้างระฆังรายล้อมรอบพระบรมมหาธาตุเจดีย์ และภายในมีบุษบกพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐาน เพื่อให้ประชาชนได้สักการะบูชา

๔. ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๔ ชั้น หลังคามุงกระเบื้องเคลือบ สร้างเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๒

ด้านการศึกษาและเผยแพร่

ในด้านการศึกษา วัดสร้อยทองได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้จัดตั้งสำนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุและสามเณร โดยเปิดการเรียนการสอน ๓ แผนก ได้แก่ แผนกนักธรรม แผนกบาลี และแผนกพระอภิธรรม ซึ่งเน้นการเรียนการสอนแผนกบาลี มากเป็นพิเศษ โดยส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ ป.ศ. ๑ - ๒ ถึง ป.ศ. ๙ ตั้งแต่เปิดการเรียน การสอนมาจนถึงปัจจุบัน มีผู้จบเปรียญธรรม ๙ ประโยค จากสำนักเรียนวัดสร้อยทองนี้มากถึง ๔๘ รูป ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นมา มีผู้สอบได้ ป.ศ. ๗ - ๙ ติดอันดับ ๑ ใน ๓ ของประเทศเสมอมา นอกจากนี้ ได้มีการจัดให้ครูอาจารย์ของสำนักเรียนวัดสร้อยทองไปสอนตามวัดอื่น ๆ ด้วย ในทุกปี สำนักเรียนวัดสร้อยทองจะเปิดอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวงทั้ง ป.ศ. ๑ - ๙ และ ป.ศ. ๑ - ๒ ถึง ป.ศ. ๕ มีการเชิญชวนนักเรียนจากสำนักเรียนอื่นเข้าร่วมอบรมด้วย โดยท่าน เจ้าอาวาสเป็นผู้หาทุนทรัพย์สนับสนุน

ในด้านการเผยแพร่ วัดสร้อยทองได้มีการเผยแพร่พระธรรมเป็นประจำ ดังนี้

๑. จัดให้มีการแสดงธรรมทุกวันพระและวันสำคัญทางพุทธศาสนา อีกทั้งในวันสำคัญของชาติ

๒. จัดให้มีการแสดงธรรมทุกวันพระตลอดเทศกาลเข้าพรรษา โดยการเปิดอบรม พระนักเทศน์ และส่งไปแสดงธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เจ้าภาพได้อาราธนา มา รวมทั้งใน สถานศึกษา สถานที่ราชการ โรงงาน โรงแรม และเรือนจำต่าง ๆ ทั้งตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพราะพระภิกษุสามเณรวัดสร้อยทองส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด เมื่อได้มาศึกษาที่สำนักเรียน วัดสร้อยทองจนมีความรู้แล้ว ก็จะส่งไปเป็นพระธรรมทูต ตามที่เจ้าคณะอำเภอต่าง ๆ ได้อาราธนา มา

๓. จัดให้มีการเผยแพร่ธรรมะในรูปแบบของแผ่นซีดีและวีซีดีของพระนักเทศน์ ที่มีชื่อเสียงของวัดสร้อยทอง

๔. จัดทำจุลสาร “สร้อยทองสาร” รายเดือน ออกจำหน่ายแจกไปตามสถาบันต่าง ๆ

ด้านสาธารณสงเคราะห์และปฏิสัมพันธ์กับชุมชน

วัดสร้อยทอง ได้มีการจัดตั้งมูลนิธิวัดสร้อยทองขึ้นมา เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาพระปริยัติธรรม และช่วยเหลือการสาธารณสงเคราะห์ทั่วไป รวมทั้งการมอบทุน การศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี ทั้งในโรงเรียนวัดสร้อยทองและนักเรียน ในชุมชนวัดสร้อยทอง มีการแจกของขวัญ เครื่องอุปโภคบริโภคและของเล่นแก่เด็ก ๆ ในชุมชน เนื่องในวันเด็กแห่งชาติเป็นประจำทุกปี

ลำดับเจ้าอาวาสวัดสร้อยทอง

๑. พระอาจารย์กฤษ
๒. หลวงปู่ดำ
๓. หลวงปู่เปี้ยว พ.ศ. ๒๔๔๕ - ๒๔๗๒
๔. พระมหาละเอียด ธมมปาโล พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๔๗๒
๕. พระครูภาวนานุกูล (รวย สุวณฺโณ) พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๕๐๗
๖. พระครูปัญญาโสภิต (รวย สุตยโส) พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๒๑
๗. พระอาจารย์แพ อากาศโม รักษาการ พ.ศ. ๒๕๒๑
๘. พระราชกิตติเวที (ทองหล่อ สุวณฺสี ป.ธ. ๘) รักษาการ พ.ศ. ๒๕๒๕
๙. พระเทพปริยัตยาจารย์ (จัด โกวิท ม.ธ.เอก ป.ธ.๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ - ปัจจุบัน

ประวัติพระเทพปริยัตยาจารย์ (จัด โกวิท น.ธ.เอก ป.ธ. ๖)
เจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดสร้อยทอง

- ชื่อ พระเทพปริยัตยาจารย์ (จัด โกวิท)
- วิทยฐานะ น.ธ.เอก ป.ธ. ๖ พ.ป. อภิธรรมบัณฑิต เจ้าอาวาส/เจ้าสำนักเรียน
วัดสร้อยทอง กรุงเทพมหานคร
- ชาติภูมิ ชื่อ จัด นามสกุล รอบโธสง เกิดวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ ปีมะแม
ที่ ต. หินดาด อ. พิมาย จ. นครราชสีมา
- อุปสมบท วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๔ ที่วัดโคกโกศา ต. จิ้ว อ. พิมาย จ. นครราชสีมา
โดยมีพระอธิการแก้ว เป็นพระอุปัชฌาย์ พระบุญมี เป็นพระกรรมวาจาจารย์
และพระมหาพน ธम्मโชโต เป็นพระอนุสาวนาจารย์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- เจ้าอาวาสวัดสร้อยทอง
- เจ้าคณะแขวงบางซื่อ
- เจ้าสำนักเรียนพระปริยัติธรรมวัดสร้อยทอง
- ประธานมูลนิธิวัดสร้อยทอง
- ประธานมูลนิธิการศึกษาพระอภิธรรม

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๐๗ ๖ เดือนแรก สอบได้ชั้นจุฬารักษิกมิกตรีและ ๖ เดือนหลัง สอบได้ชั้นจุฬารักษิกมิกโท

- พ.ศ. ๒๕๐๘ ๖ เดือนแรก สอบได้ชั้นจุฬารักษิกมิกเอกและ ๖ เดือนหลัง สอบได้ชั้นมัชฌิมอาภิธรรมิกตรี

- พ.ศ. ๒๕๐๙ หลักสูตร ๑ ปี สอบได้ชั้นมัชฌิมอาภิธรรมิกโท

- พ.ศ. ๒๕๑๐ สอบได้ชั้นมัชฌิมอาภิธรรมิกเอก

- พ.ศ. ๒๕๑๑ สอบได้ชั้นมหาอาภิธรรมิกตรี

- พ.ศ. ๒๕๑๒ สอบได้ชั้นมหาอาภิธรรมิกโท

- พ.ศ. ๒๕๑๓ เข้าอบรมครูปริยัติธรรม วัดสามพระยา

- พ.ศ. ๒๕๑๔ สอบผ่านระดับ ม.๓

- พ.ศ. ๒๕๑๕ สอบได้ชั้นมหาอาภิธรรมิกเอก ในระหว่างนั้นสอบผ่านชั้นธรรมาจารย์อีก ๔ ชั้น เห็นว่าหมดชั้นเรียนแล้ว จึงได้กลับมาเรียนบาลีอีก

- พ.ศ. ๒๕๒๓ สอบได้ชั้นเปรียญธรรม ๔ ประโยค

- พ.ศ. ๒๕๒๕ สอบได้ชั้นเปรียญธรรม ๕ ประโยค

- พ.ศ. ๒๕๒๘ สอบได้ชั้นเปรียญธรรม ๖ ประโยค

- ความรู้พิเศษ พิมพ์ดีด และวิชานวกรรม (ก่อสร้าง)

งานด้านการปกครอง

- พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นเจ้าอาวาสวัดสร้อยทอง

- พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นพระอุปัชฌาย์

- พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นเจ้าคณะแขวงบางซื่อ

งานด้านบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครอง

- พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นเจ้าคณะแขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการในหน้าที่เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์และพระศาสนาด้วยตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความมีระเบียบทุกประการ

- พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้ออกตรวจการคณะสงฆ์ จำนวน ๑ ครั้ง ได้พบพระครูธีรปัญญากร เจ้าอาวาสวัดประชาศรีทธาธรรม (เสาทิน) เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ได้ให้คำแนะนำชี้แจงแก่เจ้าอาวาสและพระภิกษุสามเณรคือ ปัญหาความสะอาดเรียบร้อย ปัญหาการรักษาระเบียบวินัยปัญหาการจัดประโยชน์วัด

- พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้ออกตรวจการคณะสงฆ์ จำนวน ๑ ครั้ง ได้พบพระครูสุคนธ์ศีล เจ้าอาวาสวัดเลียบราษฎร์บำรุง

- พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้ออกตรวจการคณะสงฆ์ จำนวน ๒ ครั้ง ได้พบพระครูปลัดรัตนวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดบางโพธิ์มาวาส และพระครูนิวิฐธรรมสาร เจ้าอาวาสวัดประดู่ธรรมาธิปไตย และได้จัดประชุมพระสังฆาธิการในเขตที่ปกครอง เนื่องจากเขตพื้นที่แขวงบางซื่อมีวัดมหายานจำนวนน้อย จึงติดต่อประสานงานกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกันต่างก็ปรึกษาหารือกันทำความเข้าใจเป็นการส่วนตัว การจัดประชุมมักเป็นเรื่องของเขตหรือเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร โดยหลวงพ่อก็จะให้การสนับสนุนทุกวิถีทาง

งานด้านศึกษาสงเคราะห์

- เป็นประธานจัดตั้งทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดสร้อยทองของกรุงเทพฯ

- เป็นประธานมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนวัดสร้อยทอง โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ และโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา

- เป็นผู้จัดตั้งมูลนิธิวัดสร้อยทอง

- เป็นประธานกรรมการมูลนิธิการศึกษาพระอภิธรรมวัดสร้อยทอง

งานด้านการเผยแผ่และส่งเสริมกิจกรรม

- ได้มีการจัดแสดงพระธรรมเทศนาหรือปาฐกถาธรรมในช่วงก่อนการเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำทุกปี เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา โดยมุ่งเน้นประโยชน์สุขของพุทธศาสนิกชนในการดำเนินชีวิตประจำวัน และส่งเสริมการปฏิบัติธรรมแนะนำประชาชนถือศีล ๘ เป็นประจำอย่างน้อย ๑ คีนบ้าง ตลอดสัปดาห์บ้าง

- ส่งเสริมการอบรมศีลธรรมแก่สาธุชนผู้มารักษาศีลปฏิบัติธรรมประจำวันพระ
- สนับสนุนกิจกรรมด้านการเผยแผ่ คือ การจัดทำจุลสารรายเดือนเผยแผ่แก่ประชาชนผู้สนใจและให้ความร่วมมือกับคณะสงฆ์เกี่ยวกับการเผยแผ่ ฝึกอบรม โดยเข้าร่วมประชุมเองหรือส่งพระภิกษุสามเณรในวัดเข้าร่วมประชุมตามความเหมาะสม และให้ความร่วมมือกับส่วนราชการในด้านอาคารสถานที่โดยจัดประชุมสัมมนาแก่คณะครู นักเรียน ข้าราชการ เป็นต้น
- เป็นประธานมอบประกาศนียบัตรแก่ผู้ต้องขัง ณ เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ที่สอบธรรมศึกษาได้ และส่งเสริมพระภิกษุไปบรรยายธรรมอบรมผู้ต้องขังที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ และทัณฑสถานหญิง รวมถึงนักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

งานด้านสาธารณูปการ

สมัยก่อนวัดสร้อยทองเป็นวัดเก่าที่ทรุดโทรม ไม่มีระเบียบแบบแผน หลวงพ่อจึงได้เริ่มพัฒนาสิ่งก่อสร้าง และสาธารณูปการต่าง ๆ มากมาย จนเป็นวัดที่ใหญ่โตสวยงามอย่างเช่นในปัจจุบัน และได้บูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัดอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๔๕ จากการพัฒนาวัดดังกล่าว ทำให้ได้รับการประกาศเกียรติคุณดังต่อไปนี้

- พ.ศ. ๒๕๓๑ กรมการศาสนาประกาศยกย่องให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง
- พ.ศ. ๒๕๓๙ กรมการศาสนาประกาศยกย่องให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่น

ความรู้เกี่ยวกับการทอดกฐิน

ความรู้เกี่ยวกับการทอดกฐิน

การทอดกฐินหรือการถวายผ้ากฐินเป็นกาลทาน เป็นการถวายทานที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ในคัมภีร์พระวินัยปิฎก ชื่อ มหาวิคค์ เรื่อง กฐินขันธกะ (หมวดว่าด้วยกฐิน) ว่าครั้งหนึ่งมีภิกษุชาวเมืองปาฐา หรือปาวา จำนวน ๓๐ รูป ที่เดินทางมาด้วยหวังจะเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งประทับอยู่ ณ พระเชตวัน เมืองสาวัตถี พอถึงเมืองสาเกตอีก ๖ โยชน์ จะถึงเมืองสาวัตถีก็ถึงกาลเข้าพรรษา จึงต้องอยู่จำพรรษา ณ เมืองสาเกต ไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ ในระหว่างจำพรรษาอยู่นั้นก็มีความกระวนกระวาย ในการอยากจะเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ครั้นเมื่อออกพรรษาก็รีบเดินทางไปยังเมืองสาวัตถีเพื่อเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ทันที ทำให้น้ำหรือโคลนตมเประอะเปื้อนจีวรในระหว่างเดินทาง เมื่อภิกษุเหล่านั้นได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ทรงปฏิสันถารด้วยภิกษุเหล่านั้น และทรงทราบถึงความลำบากของภิกษุทั้งหลายเหล่านั้น จึงทรงยกเป็นเหตุมีพระพุทธานุญาตให้กรานกฐิน และโปรดให้เป็นการสงฆ์ คือเป็นสังฆกรรมสำหรับภิกษุทั้งหลายทั่วไป ในระยะเวลาภายหลังวันออกพรรษาแล้วหนึ่งเดือน (ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

ผ้ากฐิน ผ้าที่จะทำเป็นผ้ากฐินได้นั้น เป็นผ้าใหม่ก็ได้ ผ้าเทียมใหม่ก็ได้ ผ้าเก่าหรือผ้าบังสุกุลก็ได้ แต่ผ้าเหล่านี้จะต้องมีพอกที่จะทำไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่ง (ผ้าไตรจีวรของพระสงฆ์มี ๓ ผืน คือ สบง = ผ้านุ่ง จีวร = ผ้าห่ม และสังฆาฏิ = ผ้าซ้อนห่ม หรือผ้าพาด) ผ้านี้คือผ้าองค์กฐิน ส่วนสิ่งของอื่น ๆ ไม่ใช่องค์กฐิน แต่เป็นบริวารกฐิน บริวารกฐินนี้จะมีมากหรือน้อยก็ได้ไม่มีกำหนด แล้วแต่ตามศรัทธาของผู้ถวาย

กฐิน ตามอรรถกถาฎีกาต่าง ๆ กล่าวไว้มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. จุลกฐิน เป็นกิจกรรมสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันทำให้แล้วเสร็จภายในกำหนดวันหนึ่ง นับตั้งแต่การเก็บฝ้าย ปั่นฝ้าย กรอ ทอ ตัด เย็บ ย้อม ทำให้เป็นชิ้นที่ได้ขนาดตามวินัย แล้วทอถวายให้แล้วเสร็จในวันนั้น

๒. มหากฐิน เป็นการจัดหาผ้ามาเป็นองค์กฐิน พร้อมทั้งเครื่องไทยธรรมบริวาร เครื่องกฐินจำนวนมาก ไม่ต้องทำโดยรีบด่วน เพื่อจะได้มีส่วนหาทุนในการบำรุงวัด เช่น การบูรณะซ่อมแซมศาสนสถานภายในวัด

การทอดกฐินในปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน

๑. พระกฐินหลวง เป็นพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นพุทธมามกะ และเอกอัครพุทธศาสนูปถัมภก เสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เองหรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระราชินี พระราชโอรส พระราชธิดา เสด็จพระราชดำเนิน ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ รวมทั้งพระกฐินที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ ราชสกุล องคมนตรี หรือผู้ที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้เสด็จฯ แทนพระองค์นำไปถวายยังพระอารามหลวงสำคัญ ๑๖ พระอาราม ที่สงวนไว้ไม่ให้มีการขอพระราชทาน คือ

กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๒ พระอาราม

๑. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๒. วัดอรุณราชวราราม
๓. วัดราชโอรสาราม
๔. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม
๕. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๖. วัดบวรนิเวศวิหาร
๗. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๘. วัดสุทัศน์เทพวราราม
๙. วัดราชาธิวาส
๑๐. วัดมกุฏกษัตริยาราม
๑๑. วัดเทพศิรินทราวาส
๑๒. วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

จังหวัดนครปฐม จำนวน ๑ พระอาราม

๑๓. วัดพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒ พระอาราม

๑๔. วัดนิเวศธรรมประวัติ อำเภอบางปะอิน
๑๕. วัดสุวรรณดาราราม อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๑ พระอาราม

๑๖. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอเมืองพิษณุโลก

๒. พระกฐินพระราชทาน คือ พระกฐินที่ถือว่า ผ้าพระกฐิน บริหาร และบริวารกฐิน เป็นของหลวง แต่เปิดโอกาสให้ส่วนราชการ องค์กร หรือบุคคลที่สมควรขอรับพระราชทาน อัญเชิญไปถวายยังพระอารามหลวงต่าง ๆ นอกจากพระอารามหลวงสำคัญ ๑๖ พระอาราม ดังกล่าว รัฐบาลโดยกรมการศาสนาจัดหาผ้าพระกฐิน และบริวารพระกฐิน (ปัจจุบันมีจำนวน ๒๙๔ พระอาราม มีรายชื่อตามบัญชีพระอารามหลวง) ซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สมาคม บริษัทห้างร้าน และบุคคลทั่วไป จะต้องยื่นความจำนงขอพระราชทานผ่านไปยังกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม และเมื่อถึงกำหนดกฐินกาลก็ติดต่อขอรับผ้าพระกฐินและบริวารพระกฐิน

โต๊ะหมู่บูชาพระบรมฉายาลักษณ์ พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

จากกองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา เพื่อนำไปทอด ณ พระอารามที่ขอรับพระราชทานไว้ เมื่อทอดถวายเรียบร้อยแล้วผู้ขอรับพระราชทานจะต้องจัดทำบัญชีรายงานถวายพระราชกฐล ในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ส่งไปยังกรมการศาสนา เพื่อจะได้จัดทำบัญชีรายชื่อ ผู้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ส่งไปยังสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อแจ้งให้ สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อถวาย พระราชกฐลในการที่หน่วยงาน องค์กรหรือบุคคลทั่วไป อัญเชิญผ้าพระกฐินไปถวาย ณ อารามนั้น

เครื่องบริวารพระกฐินพระราชทาน

คำถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

(ผู้ขอรับพระราชทานหันหน้าไปทางพระประธานในพระอุโบสถ กล่าว)

“นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ”

(หันหน้าไปทางพระสงฆ์ กล่าว)

“ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอันสงฆ์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานให้.....(ชื่อหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลผู้ขอรับพระราชทาน) น้อมนำมาถวายแด่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาสในอวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์ จงรับผ้าพระกฐินทานนี้ กระทำกฐินัตถการกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตนั้น เทอญ”

๓. **กฐินทั่วไป หรือที่เรียกว่า “กฐินราษฎร์”** เป็นการถวายผ้ากฐินที่พุทธศาสนิกชนทั่วไป มีความประสงค์จะนำไปถวายแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาถ้วนไตรมาส ณ วัดใดวัดหนึ่งที่เป็นวัดราษฎร์ (ไม่ใช่พระอารามหลวง) ซึ่งผู้ที่มีความประสงค์จะทำบุญทอดกฐิน ณ วัดใดวัดหนึ่ง (ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในวัดราษฎร์ เรียกว่า “พระกฐินต้น”) มีขั้นตอนและพิธีการดังนี้

- การจองกฐิน โดยผู้ที่จะทำทอดกฐิน ณ วัดใด ก็แจ้งให้เจ้าอาวาสหรือทางวัดทราบว่าจะนำผ้ากฐินมาทอดถวายที่วัดนี้

- เมื่อใกล้จะถึงกำหนดกรานกฐิน ให้นัดวัน เวลา ที่จะนำผ้ากฐินมาถวายแด่พระสงฆ์นั้น

- จัดหาผ้าไตร (ถ้าเป็นคนะสงฆ์ธรรมยุตจะต้องมีผ้าขาวด้วย) พร้อมทั้งจัดหาเครื่องบริวารกฐินอื่น ๆ ตามกำลังศรัทธาของเจ้าภาพเพิ่มเติม

เมื่อถึงกำหนดวันทอดกฐิน ผู้เป็นเจ้าภาพจะจัดให้มีพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ฉลององค์กฐินหรือไม่ก็ได้ วันรุ่งขึ้นเมื่อจะทำพิธีถวายผ้ากฐิน ให้นำพานแว่นฟ้าที่มีผ้ากฐินบริวารและบริวารเครื่องกฐินทั้งหมด วางไว้เบื้องหน้าพระสงฆ์ เมื่อจตุรุษเทียบบูชาพระประธานในอุโบสถหรือที่โต๊ะหมู่สำหรับบูชาพระรัตนตรัยเรียบร้อยแล้ว

- ศาสนพิธีกรอาราธนาศีล

- ประธานสงฆ์ให้ศีล

- ประธานพิธีหรือศาสนพิธีกรกล่าวนำคำถวายผ้ากฐิน ซึ่งคำถวายมี ๒ แบบ ดังนี้

คำถวายแบบที่ ๑

กล่าวนะโม ๓ จบ ดังนี้

“นะโม ตัสสะ ณะกะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ” (๓ จบ)

คำถวายผ้ากฐิน

“อิมํ สปริวารํ กฐินวิวรทุสฺสํ สงฆสฺส โอโณชยาม
 ทุตติยมปิ อิมํ ภนฺเต สปริวารํ กฐินจิวรทุสฺสํ สงฆสฺส โอโณชยาม
 ตติยมปิ อิมํ ภนฺเต สปริวารํ กฐินจิวรทุสฺสํ สงฆสฺส โอโณชยาม”

คำแปล

“ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าจีวรกฐิน กับทั้งบริวารนี้ แต่พระสงฆ์

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าจีวรกฐิน กับทั้งบริวารนี้ แต่พระสงฆ์ แม้นในวาระที่สอง

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าจีวรกฐิน กับทั้งบริวารนี้ แต่พระสงฆ์ แม้นในวาระที่สาม”

คำถวายแบบที่ ๒

กล่าววนะโม ๓ จบ ดังนี้

“นะโม ตัสสะ ะคะวะโตะ อะระหะโตะ สัมมาสัมพุทธัสสะ” (๓ จบ)

คำถวายผ้ากฐิน

“อิมิ ภนเต สปริวาริ กฐินทุสฺสํ สงฆสฺส โอโณชยาม,
สาธุ โน ภนเต สงฺโฆ, อิมิ สปริวาริ กฐินทุสฺสํ, ปฏิกคณหาตุ,
ปฏิกคเหตวา จ, อิมินา ทุสฺเสน กฐินิ อตถตฺตฺ, อมหากิ ทัมฺรตฺติ
หิตาย สุขาย”

คำแปล

“ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้ากฐินกับทั้งผ้าบริวารนี้ แต่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน
กับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกรานกฐิน
ด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ตลอดกาลนาน เทอญ”

ประธานสหพันธ์บัญชีแห่งประเทศไทย
และรองประธานสหพันธ์บัญชีแห่งประเทศไทย

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เกิด

๑ สิงหาคม ๒๔๙๑

คุณวุฒิ

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- Master of Laws Harvard University, U.S.A. ทูกรัฐบาล (ก.พ.)
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. ๔๑)
- หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร. รุ่นที่ ๑๑)

ประสบการณ์

- ประธานศาลอุทธรณ์ ภาค ๔
- ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
- ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา
- ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๒๕๔๙
- ศาสตราจารย์พิเศษ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรรมการบริหารกองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย
- กรรมการบริหารมูลนิธิปกเกล้าตุลาการในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ม.ป.ช. , ม.ว.ม.

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย
รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

- เกิด** ๑๕ มกราคม ๒๔๙๖
- คุณวุฒิ**
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
  - เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
  - ปริญญาบัตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปรอ.) รุ่นที่ ๔๓๑๓
  - หลักสูตรกฎหมายปกครอง รุ่นที่ ๑ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
  - หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ ๗ วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
- ประสบการณ์**
- สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐
  - สมาชิกวุฒิสภา จากการสรรหาภาควิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔
  - สมาชิกวุฒิสภา จากการสรรหาภาคเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๗
  - ประธานคณะกรรมการสิทธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา
  - กรรมการบริหาร เนติบัณฑิตยสภา
  - อุปนายกฝ่ายปฏิบัติการ สภานายความ
  - รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์** ม.ป.ช. , ม.ว.ม.

นายพีระศักดิ์ พอจิต

รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง

- เกิด** ๕ พฤษภาคม ๒๕๐๓
- คุณวุฒิ**
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
  - ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประสบการณ์**
- อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยนเรศวร (ระดับ ป.โท)
  - อัยการพิเศษประจำกรม สำนักงานอัยการ จังหวัดอุดรดิตถ์
  - สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๔๙
  - นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕
  - สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๕๗
  - คณะกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์** ป.ช., ป.ม.

สมาชิกสหพันธ์บัญชีแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๕๗

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๒๐๐ คน นั้น ต่อมาได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอลาออก จำนวนทั้งสิ้น ๘ คน ได้แก่

๑. พลเอก วัชชัย สมุทรสาคร	๒. นายอาศิส พิทักษ์คุมพล
๓. พลตรี อินทรีตัน ยอดบางเตย	๔. นายณรงค์ชัย อัครเศรณี
๕. นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร	๖. ศาสตราจารย์รัชตะ รัชตะนาวิณ
๗. นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ	๘. พลโท สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์

ในการนี้ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพิ่มเติมตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๗ จำนวน ๒๘ คน ทำให้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๒๐ คน ตามลำดับรายชื่อดังต่อไปนี้

นายกรรณภว์ ธารรรคภวิน
ลำดับที่ ๐๐๑

พล.ร.ท. กฤษฎา เจริญพานิช
ลำดับที่ ๐๐๒

พล.ต. กลชัย สุวรรณบุรณ์
ลำดับที่ ๐๐๓

นายกล้าณรงค์ จันทิก
ลำดับที่ ๐๐๔

นายโกศล เพ็ชรสุวรรณ
ลำดับที่ ๐๐๕

พล.ท. กัมปนาท รุดดิษฐ์
ลำดับที่ ๐๐๖

นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์
ลำดับที่ ๐๐๗

พล.ร.อ. กำธร พุ่มหิรัญ
ลำดับที่ ๐๐๘

นายกิตติ เวสสินนท์
ลำดับที่ ๐๐๙

พล.ท. กิตติ อินทสร
ลำดับที่ ๐๑๐

รศ. กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย
ลำดับที่ ๐๑๑

พล.อ. กิตติพงษ์ เกษโกวิท
ลำดับที่ ๐๑๒

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
ลำดับที่ ๐๑๓

พล.ต. กู้เกียรติ ศรีนาคา
ลำดับที่ ๐๑๔

พล.ร.อ. ไกรสร จันทร์สุวานิชย์
ลำดับที่ ๐๑๕

พล.อ. คณิต สาทัทภักษ์
ลำดับที่ ๐๑๖

พล.อ.อ. จอม รุ่งสว่าง
ลำดับที่ ๐๑๗

พล.ร.อ. จักรชัย ภูเจริญยศ
ลำดับที่ ๐๑๘

พล.ต.ท. จักรทิพย์ ชัยจินดา
ลำดับที่ ๐๑๙

พล.ต. จารึก อารีราชการัณย์
ลำดับที่ ๐๒๐

พล.อ. จิรพงศ์ วรรณรัตน์
ลำดับที่ ๐๒๑

พล.อ. จีระศักดิ์ ชมประสพ
ลำดับที่ ๐๒๒

พล.อ. จิระเดช โมกขะสมิต
ลำดับที่ ๐๒๓

นายเจตน์ ศิรธรานนท์
ลำดับที่ ๐๒๔

พล.อ. ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข
ลำดับที่ ๐๒๕

ผศ. เฉลิมชัย บุญยะสิทธิ์พรหม
ลำดับที่ ๐๒๖

พล.ท. เฉลิมชัย สิทธิสาท
ลำดับที่ ๐๒๗

พล.อ.อ. ชนะ อยู่สถาพร
ลำดับที่ ๐๒๘

พล.อ.อ. ชนัท รัตนอุบล
ลำดับที่ ๐๒๙

พล.อ. ชยุดิ สุวรรณมาศ
ลำดับที่ ๐๓๐

พล.ต.อ. ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
ลำดับที่ ๐๓๑

นายชัชวาล อภิบาลศรี
ลำดับที่ ๐๓๒

พล.ท. ชัยยุทธ พร้อมสุข
ลำดับที่ ๐๓๓

พล.ร.อ. ชัยวัฒน์ เอี่ยมสมุทร
ลำดับที่ ๐๓๔

พล.ท. ชาญชัย ภูทอง
ลำดับที่ ๐๓๕

นายชาญวิทย์ วสียงกูร
ลำดับที่ ๐๓๖

พล.ท. ชาทอุดม ติตถะสิริ
ลำดับที่ ๐๓๗

พล.อ.อ. ชาลี จันทร์เรือง
ลำดับที่ ๐๓๘

พล.ร.อ. ชุมนุช อาจวงษ์
ลำดับที่ ๐๓๙

พล.ร.อ. ชุมพล วงศ์เวคิน
ลำดับที่ ๐๔๐

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ
ลำดับที่ ๐๔๑

พล.ท. จเรศักดิ์ อานุภาพ
ลำดับที่ ๐๔๒

พล.อ.อ. ณรงค์ศักดิ์ สียงขงศ์
ลำดับที่ ๐๔๓

นายดิสทัต โทตระกิตย
ลำดับที่ ๐๔๔

พล.อ.อ. ตรีทศ สนแจ้ง
ลำดับที่ ๐๔๕

นายตวง อันทะไชย
ลำดับที่ ๐๔๖

พล.อ. ไตรรัตน์ รังคะรัตน์
ลำดับที่ ๐๔๗

พล.อ.อ. ถาวร มณีพฤกษ์
ลำดับที่ ๐๔๘

พล.อ. ทรงกิตติ จักกาบาตร์
ลำดับที่ ๐๔๙

พล.อ.อ. ทรงธรรม โชคคณาพิทักษ์
ลำดับที่ ๐๕๐

คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี
ลำดับที่ ๐๕๑

พล.อ. ทวีป เนตรนิยม
ลำดับที่ ๐๕๒

พล.ร.อ. ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์
ลำดับที่ ๐๕๓

รศ. ทวีศักดิ์ สุทกวาทิน
ลำดับที่ ๐๕๔

พล.อ.อ. ชงชัย แฉล้มเขตร
ลำดับที่ ๐๕๕

พล.ร.อ. ธราธร ขจิตสุวรรณ
ลำดับที่ ๐๕๖

นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร
ลำดับที่ ๐๕๗

นายธานี อ่อนละเอียด
ลำดับที่ ๐๕๘

พล.อ. ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ
ลำดับที่ ๐๕๙

นายธำรง ทักษานัญชลี
ลำดับที่ ๐๖๐

พล.อ. วีระชัย นาควานิช
ลำดับที่ ๐๖๑

พล.อ. วีระวัฒน์ บุญยะประดับ
ลำดับที่ ๐๖๒

พล.อ. วีระเดช มีเพียร
ลำดับที่ ๐๖๓

พล.อ. นพดล อินทปัญญา
ลำดับที่ ๐๖๔

พล.ร.อ. นพดล โชकरดา
ลำดับที่ ๐๖๕

นายธนนิติ เศรษฐบุปุตร์
ลำดับที่ ๐๖๖

นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล
ลำดับที่ ๐๖๗

นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา
ลำดับที่ ๐๖๘

พล.อ. นิพัทธ์ ทองเล็ก
ลำดับที่ ๐๖๙

นายนิรวัชช์ ปุณณกันต์
ลำดับที่ ๐๗๐

พล.อ. นิวัตติ ศรีเพ็ญ
ลำดับที่ ๐๗๑

ศ. นิสสารัก เวทยานนท์
ลำดับที่ ๐๗๒

รศ. นิเวศน์ นันทจิต
ลำดับที่ ๐๗๓

นายบุญชัย โชควัฒนา
ลำดับที่ ๐๗๔

นายบุญทักษ์ หวังเจริญ
ลำดับที่ ๐๗๕

พล.อ.อ. บุญยฤทธิ์ เกิดสุข
ลำดับที่ ๐๗๖

พล.อ. บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์
ลำดับที่ ๐๗๗

พล.ต.ท. บุญเรือง ผลพานิชย์
ลำดับที่ ๐๗๘

รศ. ประดิษฐ์ วรรณรัตน์
ลำดับที่ ๐๗๙

นายประมุธ สุตะบุตร
ลำดับที่ ๐๘๐

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์
ลำดับที่ ๐๘๑

พล.อ. ปรีชา จันทร์โอชา
ลำดับที่ ๐๘๒

นายปรีชา วัชรากัย
ลำดับที่ ๐๘๓

พ.ต.ท. พงษ์ชัย วราชิต
ลำดับที่ ๐๘๔

ร.ต.ต. พงษ์วิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริภาร
ลำดับที่ ๐๘๕

นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์
ลำดับที่ ๐๘๖

พล.ต.อ. พัชรวาท วงษ์สุวรรณ
ลำดับที่ ๐๘๗

คุณพรทิพย์ จาละ
ลำดับที่ ๐๘๘

ศ. (พิเศษ) พรเพชร วิชิตชลชัย
ลำดับที่ ๐๘๙

นายพรศักดิ์ เจียรณัย
ลำดับที่ ๐๙๐

พล.ร.อ. พลวัฒน์ สีโรดม
ลำดับที่ ๐๙๑

พล.ร.อ. พิจารณ์ อีร์เนตร
ลำดับที่ ๐๙๒

พล.ต.อ. พิเชิต ควรเดชะคุปต์
ลำดับที่ ๐๙๓

พล.อ. พิรุณ แผ้วพลสง
ลำดับที่ ๐๙๔

พล.ท. พิสิทธิ์ สิทธิสาร
ลำดับที่ ๐๙๕

นายพีระศักดิ์ พอจิต
ลำดับที่ ๐๙๖

นางพิไลพรรณ สมบัติศิริ
ลำดับที่ ๐๙๗

พล.อ.อ. เพิ่มเกียรติ ลวงะมาลย์
ลำดับที่ ๐๙๘

พล.อ. ไพบยนต์ คำทันเจริญ
ลำดับที่ ๐๙๙

พล.อ.อ. ไพศาล สิตบุตตร
ลำดับที่ ๑๐๐

พล.ต. ไพโรจน์ ทองมาเอง
ลำดับที่ ๑๐๑

พล.อ. ไพโรจน์ พานิชสมัย
ลำดับที่ ๑๐๒

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง
ลำดับที่ ๑๐๓

นายภาณุ อุทัยรัตน์
ลำดับที่ ๑๐๔

พล.ท. ภาณุวัชร นาควงษ์
ลำดับที่ ๑๐๕

ศ. ภิรมย์ กมลรัตนกุล
ลำดับที่ ๑๐๖

นายมณฑิร บุญตัน
ลำดับที่ ๑๐๗

นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด
ลำดับที่ ๑๐๘

นายมนุชญ์ วัฒนโกเมร
ลำดับ ๑๐๙

พล.อ. มารุต ปิโซตตะสิงห์
ลำดับที่ ๑๑๐

พล.อ. ยอดยุทธ บุญญาธิการ
ลำดับที่ ๑๑๑

นายยุทธนา ทัพเจริญ
ลำดับที่ ๑๑๒

พล.ร.อ. ยุทธนา พิภพลงาม
ลำดับที่ ๑๑๓

พล.อ. ยวนัญ สุริยกุล ณ อยุธยา
ลำดับที่ ๑๑๔

นายฉัตรชัย ปิยะสมบัติกุล
ลำดับที่ ๑๑๕

พล.อ. เลิศฤทธิ์ เวชสุวรรณค์
ลำดับที่ ๑๑๖

พล.อ. วรพงษ์ สง่าเนตร
ลำดับที่ ๑๑๗

พล.อ. วลิต โรจนภักดี
ลำดับที่ ๑๑๘

พล.ต.อ. วัชรพล ประสารราชกิจ
ลำดับที่ ๑๑๙

นายวันชัย ศารทูลทัต
ลำดับที่ ๑๒๐

นายวัลลภ ตั้งคณานุกรักษ์
ลำดับที่ ๑๒๑

พล.ร.อ. วัลลภ เกิดผล
ลำดับที่ ๑๒๒

พล.อ. วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
ลำดับที่ ๑๒๓

พล.อ. วิชิต ศรีประเสริฐ
ลำดับที่ ๑๒๔

นายวิทยา ฉายสุวรรณ
ลำดับที่ ๑๒๕

นายวิทวัส บุญญสถิตย์
ลำดับที่ ๑๒๖

พล.ต.ท. วิบูลย์ บางท่าไม้
ลำดับที่ ๑๒๗

พล.อ. วิลาศ อรุณศรี
ลำดับที่ ๑๒๘

พล.ร.ท. วีระพันธ์ สุขก้อน
ลำดับที่ ๑๒๙

นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล
ลำดับที่ ๑๓๐

พล.อ. วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล
ลำดับที่ ๑๓๑

รศ. วุฒิชัย กปิลกาญจน์
ลำดับที่ ๑๓๒

ผศ. วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์
ลำดับที่ ๑๓๓

นายศรีศักดิ์ ว่องส่งสาร
ลำดับที่ ๑๓๔

นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย
ลำดับที่ ๑๓๕

นายศักดิ์ทิพย์ ไกรฤกษ์
ลำดับที่ ๑๓๖

นายศิริชัย โชติรัตน์
ลำดับที่ ๑๓๗

พล.อ. ศิริชัย ดิษฐกุล
ลำดับที่ ๑๓๘

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ
ลำดับที่ ๑๓๙

พล.อ.อ. ศิวเกียรติ์ ชยามะ
ลำดับที่ ๑๔๐

พล.ร.อ. ศิษุวัชร วงษ์สุวรรณ
ลำดับที่ ๑๔๑

พล.ท. ศุภกร สงวนชาติศรไกร
ลำดับที่ ๑๔๒

พล.อ. สกนธ์ สัจจานิตย์
ลำดับที่ ๑๔๓

พล.อ. สกอล ชื่นตระกูล
ลำดับที่ ๑๔๔

นายสถิตย์ สวรินทร์
ลำดับที่ ๑๔๕

พล.ร.ท. สนธยา น้อยฉายา
ลำดับที่ ๑๔๖

ศ. สนิท อักษรแก้ว
ลำดับที่ ๑๔๗

ศ. สม จาตุศรีพิทักษ์
ลำดับที่ ๑๔๘

ศ. สมคิด เลิศไพฑูรย์
ลำดับที่ ๑๔๙

นายสมชาย แสวงการ
ลำดับที่ ๑๕๐

นายสมบุรณ์ งามลักษณะ
ลำดับที่ ๑๕๑

นายสมพร เทพสิทธา
ลำดับที่ ๑๕๒

นายสมพล เกียรติไพบูลย์
ลำดับที่ ๑๕๓

นายสมพล พันธุ์มณี
ลำดับที่ ๑๕๔

พล.ต.อ. สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง
ลำดับที่ ๑๕๕

นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ
ลำดับที่ ๑๕๖

พล.อ. สมหมาย เกาฏีระ
ลำดับที่ ๑๕๗

พล.อ. สมเจตน์ บุญถนอม
ลำดับที่ ๑๕๘

พล.ต. สมโภชน์ วังแก้ว
ลำดับที่ ๑๕๙

รศ. สรณ บุญไชยพยักข
ลำดับที่ ๑๖๐

พล.อ.อ. สฤกษ์พงษ์ โคมุทานนท์
ลำดับที่ ๑๖๑

พล.อ. สิงห์ศึก สิงห์ไพร
ลำดับที่ ๑๖๒

นายสาธิต ชาญเชาวนกุล
ลำดับที่ ๑๖๓

นายสีมา สีมานันท์
ลำดับที่ ๑๖๔

พล.อ. สุชาติ หนองบัว
ลำดับที่ ๑๖๕

พล.อ.อ. สุทธิพันธ์ กฤษณคุปต์
ลำดับที่ ๑๖๖

นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์
ลำดับที่ ๑๖๗

นายสุพันธุ์ มงคลสุธี
ลำดับที่ ๑๖๘

รศ. คุณหญิงสมณฑา พรหมบุญ
ลำดับที่ ๑๖๙

นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย
ลำดับที่ ๑๗๐

รศ. ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล
ลำดับที่ ๑๗๑

พล.อ. สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
ลำดับที่ ๑๗๒

พล.อ. สุรวัช บุตรวงษ์
ลำดับที่ ๑๗๓

พล.ร.อ. สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์
ลำดับที่ ๑๗๔

นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์
ลำดับที่ ๑๓๕

พล.ท. สุวโรจน์ ทิพย์มงคล
ลำดับที่ ๑๓๖

นางสุวิมล ภูมิสิงหราช
ลำดับที่ ๑๓๗

นางเสาวณี สุวรรณชิต
ลำดับที่ ๑๓๘

พล.อ. โสภณ ศीलพิพัฒน์
ลำดับที่ ๑๓๙

พล.อ. อภิษฐ์ หมั่นสวัสดิ์
ลำดับที่ ๑๔๐

พล.อ. องอาจ พงษ์ศักดิ์
ลำดับที่ ๑๔๑

พล.อ.อ. อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
ลำดับที่ ๑๔๒

พล.อ. อุดยเดช อินทะพงษ์
ลำดับที่ ๑๔๓

พล.อ. อนันตพร กาญจนรัตน์
ลำดับที่ ๑๔๔

นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ
ลำดับที่ ๑๔๕

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล
ลำดับที่ ๑๔๖

พล.ร.อ. อมรเทพ ฌ บางช้าง
ลำดับที่ ๑๘๗

นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช
ลำดับที่ ๑๘๘

พล.อ. อักษรา เกิดผล
ลำดับที่ ๑๘๙

พล.อ.อ. อาคม กาญจนหิรัญ
ลำดับที่ ๑๙๐

พล.ต. ณัฐ อินทรเจริญ
ลำดับที่ ๑๙๑

พล.อ.อ. อานนท์ จารยะพันธุ์
ลำดับที่ ๑๙๒

พล.อ. ดนัย มีชูเวช
ลำดับที่ ๑๙๓

นายอำพน กิตติอำพน
ลำดับที่ ๑๙๔

พล.ท. อำพน ชูประทุม
ลำดับที่ ๑๙๕

นายแถมสิน รัตนพันธุ์
ลำดับที่ ๑๙๖

พล.อ.อ. อิทธิพร ศุภวงศ์
ลำดับที่ ๑๙๗

นายอิสระ ว่องกุศลกิจ
ลำดับที่ ๑๙๘

พล.อ. อู๊ด เบื้องบน
ลำดับที่ ๑๙๙

พล.ต.อ. เอก อังสนานนท์
ลำดับที่ ๒๐๐

พล.ท. เทพพงศ์ ทิพยจันทร์
ลำดับที่ ๒๐๑

นายบัญญัติ จันทน์เสนะ
ลำดับที่ ๒๐๒

นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
ลำดับที่ ๒๐๓

พล.อ. โปฏก บุนนาค
ลำดับที่ ๒๐๔

พล.ต. พงษ์สวัสดิ์ พรรณจิตต์
ลำดับที่ ๒๐๕

พล.ท. พิศณุ พุทธวงศ์
ลำดับที่ ๒๐๖

นายมรรณพ เดชวิทักษ์
ลำดับที่ ๒๐๗

พล.อ. ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม
ลำดับที่ ๒๐๘

พล.อ. รัชสาทยั แซ่มะเชื้อ
ลำดับที่ ๒๐๙

พล.อ. วินัย สร้างสุขดี
ลำดับที่ ๒๑๐

นายวรพล ไสค์ติยานุรักษ์
ลำดับที่ ๒๑๑

พล.อ. ศุภวุฒิ อุตมะ
ลำดับที่ ๒๑๒

พล.ร.อ. ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง
ลำดับที่ ๒๑๓

พล.อ. สุนทร ชำคมกุล
ลำดับที่ ๒๑๔

นางสุรางคณา วายุภาพ
ลำดับที่ ๒๑๕

นายอนุมัติ อาหมัด
ลำดับที่ ๒๑๖

พล.ต. อภิรัชต์ คงสมพงษ์
ลำดับที่ ๒๑๗

พล.อ. อรุณ สมตน
ลำดับที่ ๒๑๘

พล.อ. อุดมชัย ธรรมสาโรรัชต์
ลำดับที่ ๒๑๙

พล.อ. อุทิศ สุนทร
ลำดับที่ ๒๒๐

อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗

อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ ได้บัญญัติให้มี “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” หรือ “สนช.” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกิน ๒๒๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ และได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) การทำหน้าที่รัฐสภาตามบทบัญญัติหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (มาตรา ๒ วรรคสอง)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาตามบทบัญญัติ หมวด ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เช่น

(๑) สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น

(๒) สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาในการรับฟังการปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๓) สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบราลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๕๖๗

(๔) สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบการอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎหมายระเบียบราลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๕๖๗

(๕) สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบผู้สืบราชสันตติวงศ์ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้

๒) การวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใดที่เกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๕ วรรคสอง)

๓) การทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา (มาตรา ๖ วรรคสอง)

๔) การวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๙ วรรคสอง)

๕) การลงมติให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือมีพฤติการณ์อันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติพ้นจากสมาชิกภาพ (มาตรา ๑๒) โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพ

๖) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยฯ (มาตรา ๑๑)

๗) การตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๑๓ วรรคสอง) สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และกรรมาธิการ วิธีการประชุม การเสนอและการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่น เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๘) การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๔) พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิก

สภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ คน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำได้โดยวิธีการเดียวกับการตราพระราชบัญญัติ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรี หรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๒๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น จากสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

๙) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
 นั้นใหม่ (มาตรา ๑๕ วรรคสอง) กรณีที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเมื่อพ้น ๙๐ วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นใหม่ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายใน ๓๐ วัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

๑๐) การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับหน้าที่ (มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง) แต่รัฐมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือเมื่อเห็นว่าเป็นกระทู้ที่ต้องห้ามตามข้อบังคับ

๑๑) การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖ วรรคสอง) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีก็ได้ แต่จะลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจมิได้

๑๒) การเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา ๑๗) ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้ แต่จะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

๑๓) การลงมติแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๑๙) พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติถวายคำแนะนำตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เสนอโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๑๔) การพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด (มาตรา ๒๑) เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระกำนัดนั้นต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป แต่ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติให้พระราชกำหนดนั้นตกไป

๑๕) การพิจารณาให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาใด ๆ (มาตรา ๒๓) หนังสือสัญญาดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(๑) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย

(๒) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ

(๓) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา

(๔) หนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งหมายถึง หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วนหรือการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

๑๖) การพิจารณาแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดทำเสนอ (มาตรา ๓๑ (๑))

๑๗) การเสนอชื่อบุคคลเพื่อเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในสัดส่วนของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา ๓๒ (๓)) จำนวน ๕ คน จากองค์ประกอบของกรรมาธิการจำนวน ๓๖ คน ซึ่งการแต่งตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการเรียกประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นครั้งแรก

๑๘) การให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะกับคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๓๔ วรรคสอง)

๑๙) การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่คุณรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติร่วมกันให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ (มาตรา ๔๖) ในกรณีที่เห็นเป็นการจำเป็นและสมควร คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะมีมติร่วมกันให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ก็ได้ โดยจัดทำเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมิได้ เว้นแต่คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเห็นชอบด้วย ซึ่งมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมาให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว)

พุทธศักราช ๒๕๕๗

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สยามินทรราชिरาช บรมนาถบพิตร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนถุบดินทร สยามินทรราชिरาช บรมนาถบพิตร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยคณะทหารและตำรวจได้นำความกราบบังคมทูลว่า ตามที่ได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน จนลุกลามไปสู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกแยกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ขาดความสามัคคี และมีทัศนคติไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรง ใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้าย ประหัตประหารกัน สวัสดิภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนไม่เป็นปกติสุข การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร และในทางตุลาการ การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล นับเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้รัฐจะแก้ไขปัญหาด้วยกลไกและมาตรการทางกฎหมาย เช่น นำกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในภาวะต่าง ๆ มาบังคับใช้ ยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และฝ่ายที่ไม่ได้เป็นคู่กรณี เช่น องค์กรธุรกิจ ภาคเอกชน องค์กรตามรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง กองทัพ และวุฒิสภา ได้พยายามประสานให้มีการเจรจาปรองดองกัน แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ กลับจะเกิดข้อขัดแย้งใหม่ในทางกฎหมายและการเมือง เป็นวงวน

แห่งปัญหาไม่รู้จักจบสิ้น ในขณะที่ความขัดแย้งได้ขยายตัวกว้างขวางออกไปและมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้น จนถึงขั้นจลาจลได้ทุกขณะซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ความสะดวกสบายของประชาชนผู้สุจริต กระทบต่อการทำมาหากินและภาวะหนี้สินของเกษตรกร โดยเฉพาะชาวนา การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การป้องกันปัญหาจากภัยธรรมชาติ ความเชื่อถือในอำนาจรัฐ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ทั้งยังเปิดช่องให้มีการก่ออาชญากรรมและความไม่สงบอื่นเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ และความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในที่สุด คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงจำเป็นต้องเข้ายึดและควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นความในหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ โดยได้กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาไว้สามระยะคือ ระยะเฉพาะหน้า เป็นการใช้อำนาจสกัดการใช้งบคลังและการนำอาชญากรรมมาใช้คุกคามประชาชน ยุติความหวาดระแวง และแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ที่สะสมมากว่าหกเดือนให้คลี่คลายลง เพื่อเตรียมเข้าสู่ระยะที่สองซึ่งจะจัดให้มีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว จัดตั้งสภาขึ้นทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และให้มีคณะรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินแก้ไขสถานการณ์อันวิกฤติให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ พื้นฟู ความสงบเรียบร้อย ความรู้สึกสามัคคี และความเป็นธรรม แก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเร่งด่วน จัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้มีการปฏิรูปในด้านการเมืองและด้านอื่น ๆ และให้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่วางกติกาการเมือง ให้รัดกุม เหมาะสม ป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม ก่อนจะส่งมอบภารกิจเหล่านี้แก่ผู้แทนปวงชนชาวไทยและคณะรัฐบาลที่จะเข้ามา บริหารราชการแผ่นดินในระยะต่อไป ในการดำเนินการดังกล่าวนี้จะให้ความสำคัญแก่หลักการพื้นฐาน ยิ่งกว่าวิธีการในระบอบประชาธิปไตยเพียงประการเดียว จึงจำเป็นต้องใช้เวลาสร้างบรรยากาศแห่ง ความสงบเรียบร้อยและปรองดอง เพื่อนำความสุขที่สูญหายไปนานกลับคืนสู่ประชาชน และปฏิรูปกฎหมาย บางเรื่องที่เคยเป็นชนวนความขัดแย้ง ไม่ชัดเจน ไร้ทางออกในยามวิกฤติ ขาดประสิทธิภาพหรือไม่เป็นธรรม ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชนในชาติ ซึ่งควรใช้เวลาไม่ยาวนาน หากเทียบกับเวลา ที่จะต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ถ้าปล่อยให้สถานการณ์ผันแปรไปตามยถากรรม จึงมีพระบรม ราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะจัดทำขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ นี้ต่อไป

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ให้บทบัญญัติของหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญนี้ และภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ วรคหนึ่ง ที่ได้ในบทบัญญัติดังกล่าวอ้างถึงรัฐสภาหรือประธานรัฐสภา ให้หมายถึงสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทย มีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕ เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัย กรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีใดตามความในวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด หรือเมื่อมีกรณีที่เกิดขึ้นนอกวงงานของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุด จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้ แต่สำหรับศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดให้กระทำได้เฉพาะ เมื่อมีมติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเฉพาะในส่วน ที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี

มาตรา ๖ ให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยยี่สิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี ตามที่คณะรักษา ความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ

ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

มาตรา ๗ การถวายคำแนะนำเพื่อทรงแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้คำนึงถึง ความรู้ความสามารถ ความหลากหลายของบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มาตรา ๘ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันที่ได้รับ การแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

- (๔) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
- (๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
- (๖) เคยต้องคำพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดคดีหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๗) อยู่ระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยถูกถอดถอนจากตำแหน่ง
- (๘) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก
- (๙) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหรือรัฐมนตรี ในขณะที่เดียวกันมิได้

มาตรา ๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘
- (๔) สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๒
- (๕) ไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนหนึ่ง และเป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่เกินสองคน ตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานสภาและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มาตรา ๑๑ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ต้องอุทิศตนให้แก่การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ใดกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือมีพฤติกรรมอันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพ

มติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

มาตรา ๑๓ การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และกรรมาธิการ วิธีการประชุม การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

มาตรา ๑๔ พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่ยสงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

มาตรา ๑๕ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นใหม่ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายในสามสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

มาตรา ๑๖ ในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือเมื่อเห็นว่าเป็นการขู่ที่ต้องห้ามตามข้อบังคับ ในกรณีนี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะตราข้อบังคับกำหนดองค์ประชุมให้แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง ก็ได้

เมื่อมีปัญหาสำคัญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีก็ได้ แต่จะลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจมิได้

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้ แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา ๑๘ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด จะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งให้คุ้มครองถึงกรรมการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา รายงานการประชุมตามคำสั่งของสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือคณะกรรมการ บุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใดที่ได้รับอนุญาตจากประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย แต่ไม่คุ้มครองสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติถูกควบคุมหรือขัง ให้ส่งปล่อยเมื่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอ หรือในกรณีถูกฟ้องในคดีอาญา ให้ศาลพิจารณาคดีต่อไปได้ เว้นแต่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอให้งดการพิจารณาคดี

มาตรา ๑๙ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรัฐมนตรีอื่นอีกจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคนตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ

ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ “ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติถวายคำแนะนำตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เสนอโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีสิทธิเข้าร่วมประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน และให้นำเอาสิทธิตามมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การชี้แจงแสดงความคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามมาตรา นี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้ง และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ กรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาหรือตุลาการ อัยการ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อมีกรณีตามมาตรา ๙ (๑) หรือ (๒)

มาตรา ๒๑ เมื่อมีกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราที่ต้องพิจารณาโดยด่วน และลับ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติอนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่พระราชกำหนดนั้นใช้บังคับ เว้นแต่พระราชกำหนดนั้นมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกนั้นมีผลใช้บังคับต่อไปตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดดังกล่าวตกไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่ไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ และพระราชอำนาจในการอื่นตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

หนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง หมายถึง หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรรวม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

มาตรา ๒๔ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า ผู้พิพากษาและตุลาการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้าราชการฝ่ายอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

มาตรา ๒๕ บรรดาบทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการใด ๆ อันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ให้มีสภาปฏิรูปแห่งชาติมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเมือง
- (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๔) การปกครองท้องถิ่น
- (๕) การศึกษา
- (๖) เศรษฐกิจ
- (๗) พลังงาน
- (๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๙) สื่อสารมวลชน
- (๑๐) สังคม
- (๑๑) อื่น ๆ

ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริตและเป็นธรรม มีกลไกป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

มาตรา ๒๘ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติคนหนึ่ง และเป็นรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติไม่เกินสองคน ตามมติของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และประธานสภาและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

มาตรา ๒๙ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติโดยอนุโลม แต่การวินิจฉัยตามมาตรา ๙ วรรคสอง ให้เป็นอำนาจของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

มาตรา ๓๐ ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีคณะกรรมการสรรหาบุคคลด้านต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ ด้านละหนึ่งคณะ และให้มีคณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดแต่ละจังหวัดเพื่อสรรหาจากบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น ๆ

(๒) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาแต่ละด้านจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับของบุคคลในด้านนั้น ๆ

(๓) ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๘ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙ และมีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในแต่ละด้าน แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการนี้ คณะกรรมการสรรหาจะเสนอชื่อตนเองมิได้

(๔) การสรรหาบุคคลตาม (๓) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ การกระจายตามจังหวัด โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาส

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดประกอบด้วยบุคคลตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๖) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลที่เห็นสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาตาม (๑) เสนอ ไม่เกินสองร้อยห้าสิบคน โดยในจำนวนนี้ให้คัดเลือกจากบุคคลที่คณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดเสนอ จังหวัดละหนึ่งคน

จำนวนกรรมการในคณะกรรมการสรรหาแต่ละคณะ วิธีการสรรหา กำหนดเวลาในการสรรหาจำนวนบุคคลที่ต้องสรรหา และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ สภาปฏิรูปแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

(๓) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้น

ในการดำเนินการตาม (๑) หากเห็นว่ากรณีใดจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป ในกรณีที่เป็นการร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้จัดทำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะตาม (๒) ต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติครั้งแรก

ให้นำความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยกรรมการจำนวนสามสิบหกคน ซึ่งประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ประธานกรรมการตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ

(๒) ผู้ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติเสนอ จำนวนยี่สิบคน

(๓) ผู้ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ ฝ่ายละห้าคน

การแต่งตั้งคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นครั้งแรก

ในกรณีที่กรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเท่าที่เหลืออยู่ แต่ให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติแต่งตั้งกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง

ให้นำความในมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ กรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

(๓) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙

(๔) เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

เพื่อประโยชน์แห่งการจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ (๒) แล้วเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณา

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ (๒) ความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และความเห็นของประชาชนรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้ครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การรับรองความเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้

(๒) การให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่เหมาะสมกับสภาพสังคมของไทย

(๓) กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน ตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งกลไกในการกำกับและควบคุมให้การใช้อำนาจรัฐเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชน

(๔) กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด

(๕) กลไกที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและพรรคการเมือง สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรมได้โดยอิสระ ปราศจากการครอบงำหรือข่มขู่โดยบุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๖) กลไกที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วนและทุกระดับ

(๗) กลไกที่มีประสิทธิภาพในการปรับโครงสร้างและขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน และป้องกันการบริหารราชการแผ่นดินที่มุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว

(๘) กลไกที่มีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของรัฐให้เป็นไปอย่างคุ้มค่าและตอบสนองต่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนโดยสอดคล้องกับสถานะทางการเงินการคลังของประเทศ และกลไกการตรวจสอบและเปิดเผยการใช้จ่ายเงินของรัฐที่มีประสิทธิภาพ

(๙) กลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้มีการทำลายหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญจะไว้

(๑๐) กลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปเรื่องสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป

ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าที่ต้องมีองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่จะต้องมี ให้พิจารณามาตรการที่จะให้การดำเนินงานขององค์กรดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำเสร็จต่อประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ และให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติจัดให้สภาปฏิรูปแห่งชาติประชุมกันเพื่อพิจารณาเสนอแนะหรือให้ความเห็นให้แล้วเสร็จภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ

สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเสร็จสิ้นการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง คำขอแก้ไขเพิ่มเติมของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติลงชื่อรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่ยื่นคำขอหรือที่ให้คำรับรองคำขอของสมาชิกอื่นแล้ว จะยื่นคำขอหรือรับรองคำขอของสมาชิกอื่นอีกมิได้

ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างรัฐธรรมนูญให้คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วย และคณะรัฐมนตรีหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเสนอความคิดเห็นหรือยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ

คำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้ยื่นต่อประธานกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง ในกรณีนี้ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญอาจแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้น ทั้งฉบับ โดยสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความของร่างรัฐธรรมนูญนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นข้อผิดพลาดที่มิใช่สาระสำคัญ และคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์ขึ้น

เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคสองแล้ว ให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติ และเมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ โดยให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญและพระราชทานคืนมา หรือเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ หรือร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไปตามมาตรา ๓๗ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลง และให้มีการดำเนินการเพื่อแต่งตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่ขึ้น เพื่อดำเนินการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญยกร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง

ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดที่สิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง จะเป็นประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี ชุดใหม่มิได้

มาตรา ๓๙ เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่จำเป็น ในการนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่แล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้นั้น

มาตรา ๔๐ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานสภาและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มิพบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

กรมการโยธาธิการและผังเมือง ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา

มาตรา ๔๒ ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะรักษาความสงบแห่งชาติต่อไป และมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จะเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมผู้ดำรงตำแหน่งใดในคณะรักษาความสงบแห่งชาติก็ได้ แต่ในกรณีเพิ่มเติม เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินสิบห้าคน และจะกำหนดให้หน่วยงานใดทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติก็ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นว่าคณะรัฐมนตรีควรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ ในเรื่องใด ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีอาจขอให้มีการประชุมร่วมกันของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อร่วมพิจารณาหรือแก้ไขปัญหาใด ๆ อันเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ รวมตลอดทั้งการปรึกษาหารือเป็นครั้งคราว ในเรื่องอื่นใดก็ได้

มาตรา ๔๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ การดำเนินการเรื่องใดต้องได้รับความเห็นชอบหรือรับทราบจากสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการให้ความเห็นชอบหรือรับทราบแทน สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา

ก่อนที่คณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ หรือเพื่อ ป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจสั่งการ ระวังยับยั้ง หรือระงับการใด ๆ ได้ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่ง หรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด ทั้งนี้ เมื่อได้ ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้รายงานประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

มาตรา ๔๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๕ และมาตรา ๔๔ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ และตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกำหนดให้เป็นอำนาจของ ศาลรัฐธรรมนูญ แต่สำหรับผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้มีอำนาจเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้เฉพาะ เมื่อมีกรณีที่เห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้

การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัยที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อ วรคหนึ่งหรือรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่เห็นเป็นการจำเป็นและสมควร คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จะมิตีร่วมกันแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้ได้ โดยจัดทำเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อความเห็นชอบ

ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ตามวรรคหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมนั้นมิได้ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเห็นชอบด้วย

มติให้ความเห็นชอบต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้นายกรัฐมนตรี นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภานิติบัญญัติ แห่งชาติมีมติ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ บรรดาประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งของหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ จนถึงวันที่คณะรัฐมนตรีเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทาง รัฐธรรมนูญ ในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ให้ประกาศหรือคำสั่ง ตลอดจน การปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้น ไม่ว่าจะกระทำก่อนหรือหลังวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นประกาศ หรือคำสั่งหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด และให้ประกาศหรือ คำสั่งดังกล่าวที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมี กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก

ในกรณีที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งให้บุคคลใดดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งใดที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๔ ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งให้บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งนั้นหรือทรงให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งนั้นด้วย

มาตรา ๔๘ บรรดาการกระทำทั้งหลายซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ของหัวหน้าและคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ รวมทั้งการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดกล่าวหรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหรือคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหรือคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ อันได้กระทำไปเพื่อการดังกล่าวข้างต้นนั้น การกระทำความผิดมาทั้งหมดนี้ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทางรัฐธรรมนูญ ในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ รวมทั้งการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่น ไม่ว่าจะกระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำ และไม่ว่ากระทำในวันที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

หลังจากที่ประเทศไทย ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ประเทศไทยก็ได้มีรูปแบบการปกครองและสถาบันการเมืองแบบใหม่ที่สำคัญ คือ รัฐสภา และ คณะรัฐมนตรี ซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับตามสถานการณ์รัฐสภาไทย จึงมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ทางการเมือง คำว่า “รัฐธรรมนูญ” (Constitution) ตามความหมายที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายถึง บทกฎหมายสูงสุด ที่จัดระเบียบการปกครองประเทศ กำหนดรูปแบบและระบอบการปกครองของประเทศ สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชน อำนาจหน้าที่ขององค์กร และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร นับถึงวันนี้ ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้และยกเลิกมาแล้วถึง ๑๘ ฉบับ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นี้ เป็นฉบับที่ ๑๙ ซึ่งในทีนี้จะขอนำเสนอข้อมูลของรัฐธรรมนูญทั้ง ๑๙ ฉบับ โดยมีรายละเอียดอย่างพอสังเขป ดังนี้

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑

ชื่อรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕

ที่มา คณะราษฎรจำนวน ๙๙ นาย ร่วมกันยึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ต่อมาวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๗๕ คณะราษฎร ได้นำพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองฯ ที่เตรียมไว้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) ให้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕

ประกาศใช้ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕

ยกเลิก ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ (รวม ๕ เดือน ๑๓ วัน)

หมายเหตุ ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีอำนาจมากกว่าสถาบันการเมืองอื่น ๆ ทำหน้าที่ดูแล ควบคุมกิจการของประเทศและมีอำนาจถอดถอน กรรมการราษฎรหรือพนักงานรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการแต่งตั้ง

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕
ที่มา	สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งอนุกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับถาวร จำนวน ๙ คน สภาฯ ได้ลงมติเห็นชอบวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๔๗๕ และประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ซึ่งต่อมาถือเป็น “วันรัฐธรรมนูญ”
ประกาศใช้	๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕
ยกเลิก	๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ (รวม ๑๓ ปี ๔ เดือน ๒๙ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิก ๒ ประเภท คือ มาจากการเลือกตั้งและมาจากการแต่งตั้ง

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๓

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙
ที่มา	สมาชิกสภาผู้แทนฯ ประเภทที่ ๒ จำนวน ๖ คน ร่วมกันเสนอญัตติร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้เหตุผลว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ใช้มานานแล้ว เหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปมากสมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ประกาศใช้	๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙
ยกเลิก	๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ (รวม ๑ ปี ๕ เดือน ๓๐ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ พฤษสภาและสภาผู้แทน (ไม่มีคำว่า “ราษฎร” ต่อท้าย)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๔

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐
ที่มา	พล.ท.ฟิน ชุมพะวัณ ได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๓ ต่อมาได้นําร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่ง พล.ท. หลวงกาจสงคราม เป็นผู้นําร่างเสนอต่อผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ ลงนาม รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีฉายาว่า “รัฐธรรมนูญฉบับใต้ตุ้ม” เนื่องจากนำไปซ่อนไว้ใต้ตุ้มนํ้า
ประกาศ	๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
ยกเลิก	๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ (รวม ๑ ปี ๔ เดือน ๑๔ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒
ที่มา	สภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญจนเสร็จ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาที่ประกาศให้ความเห็นชอบ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ และเสนอต่อคณะอภิรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ลงพระนามใช้ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒
ประกาศ	๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒
ยกเลิก	๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (รวม ๒ ปี ๘ เดือน ๖ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๖

ชื่อรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕

ที่มา พล.ท. ผิน ชุณหะวัณ ได้ทำรัฐประหารวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ และประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๔ และให้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาบังคับใช้ไปพลางก่อน พร้อมทั้งให้สภาผู้แทนฯ ประชุมปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ให้สมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวร

ประกาศ ๘ มีนาคม ๒๔๙๕

ยกเลิก ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ (รวม ๖ ปี ๗ เดือน ๑๒ วัน)

หมายเหตุ ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง และสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๗

ชื่อรัฐธรรมนูญ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒

ที่มา จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ปฏิวัติยึดอำนาจการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ และยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับเก่าโดยอ้างเหตุผลสำคัญ คือ เพื่อป้องกันภัยจากคอมมิวนิสต์ รักษาไว้ซึ่งระบอบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และรัฐธรรมนูญฉบับเก่าไม่รัดกุมเพียงพอ

ประกาศ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒

ยกเลิก ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ (รวม ๙ ปี ๔ เดือน ๒๓ วัน)

หมายเหตุ ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภาว่างรัฐธรรมนูญมาจากการแต่งตั้งจำนวน ๒๔๐ คน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๘

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑
ที่มา	สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวน ๒๔๐ คน ได้ยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ใช้เวลาร่างนานถึง ๙ ปี จึงได้นำทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ และประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑
ประกาศ	๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑
ยกเลิก	๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ (รวม ๓ ปี ๔ เดือน ๒๘ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ วุฒิสภาและสภาผู้แทน (วุฒิสภา มีจำนวน ๓/๔ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน)

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๙

ชื่อรัฐธรรมนูญ	ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕
ที่มา	คณะปฏิวัติภายใต้การนำของ จอมพล ถนอม กิตติขจร ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ และได้นำรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๒ มาปรับปรุงและประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕
ประกาศ	๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕
ยกเลิก	๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ (รวม ๑ ปี ๙ เดือน ๒๒ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมาจากการแต่งตั้ง จำนวน ๒๙๙ คน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๐

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗
ที่มา	หลักเลิเกเหตุการณั ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๘ คน โดยมีการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๙๒ มาเป็นแนวทาง การยกร่างและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนประกอบการพิจารณา
ประกาศ	๗ ตุลาคม ๒๕๑๗
ยกเลิก	๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ (รวม ๒ ปี)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๑

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙
ที่มา	คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินไทย พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ยึดอำนาจ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ และได้แต่งตั้ง “คณะเจ้าหน้าที่ทำงานกฎหมาย” ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ
ประกาศ	๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๙
ยกเลิก	๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ (รวม ๑๑ เดือน ๒๘ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง จำนวน ๓๔๐ คน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๒

ชื่อรัฐธรรมนูญ	ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐
ที่มา	คณะปฏิวัติโดย พล.ร.อ. สัจด์ ชลออยู่ ยึดอำนาจการปกครองจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ประกาศ	๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
ยกเลิก	๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ (รวม ๑ ปี ๑ เดือน ๑๓ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๓๖๐ คน และมีสภานโยบายแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายแห่งรัฐและให้ความคิดเห็นแก่คณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๓

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑
ที่มา	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อใช้แทน ฉบับที่ ๑๒
ประกาศ	๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑
ยกเลิก	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ (รวม ๑๒ ปี ๒ เดือน ๑๑ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๔

ชื่อรัฐธรรมนูญ	ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔
ที่มา	คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) โดย พล.อ. สุนทร คงสมพงษ์ ยึดอำนาจการปกครอง
ประกาศ	๑ มีนาคม ๒๕๓๔
ยกเลิก	๙ ธันวาคม ๒๕๓๔ (รวม ๘ เดือน ๘ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีสภารักษา ความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ซึ่งมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหาร ราชการแผ่นดิน และเสนอแนะ หรือให้ความคิดเห็นแก่คณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๕

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔
ที่มา	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒๙๒ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ตามคำกราบบังคมทูลของประธาน ร.ส.ช. ได้ตั้งคณะกรรมการยกร่าง รัฐธรรมนูญ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาและให้ความเห็นชอบ
ประกาศ	๙ ธันวาคม ๒๕๓๔
ยกเลิก	๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ (รวม ๕ ปี ๑๐ เดือน ๒ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
ที่มา	นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการปฏิรูปทางการเมือง (คปค.) และจัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ทำหน้าที่ร่างและจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปทางการเมือง สสร. ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน ๙๙ คน มาจากที่ประชุมรัฐสภาเลือกผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากจังหวัดต่าง ๆ ๗๖ คน และจากผู้เชี่ยวชาญ ๒๓ คน
ประกาศ	๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐
ยกเลิก	๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ (รวม ๘ ปี ๑๑ เดือน ๘ วัน)
หมายเหตุ	ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ วุฒิสภา (สมาชิกมาจากราษฎรเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งเป็นครั้งแรกของไทย) และสภาผู้แทนราษฎร (สมาชิกมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง)

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๗

ชื่อรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙
ที่มา	คณะปฏิรูปการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (คปค.) นำโดย พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖ และได้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙
ประกาศ	๑ ตุลาคม ๒๕๔๙
ยกเลิก	๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ (รวม ๑๑ เดือน ๒๓ วัน)
หมายเหตุ	- คณะปฏิรูปการปกครองฯ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ - ระบบรัฐสภา มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒๕๐ คน มาจากการแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๙

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘

ชื่อรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ที่มา ช่วงที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๗ นั้น ได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้มี “สภาร่างรัฐธรรมนูญ” (ส.ส.ร.) กำหนดให้ร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเปิดประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก และได้ทำการเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ รวมทั้งจัดให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อให้ความเห็นชอบแก่ร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ โดยปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาใช้บังคับ โดย นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป

ประกาศ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

ยกเลิก ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ (รวม ๖ ปี ๘ เดือน ๒๙ วัน)

หมายเหตุ ระบบรัฐสภา มี ๒ สภา คือ

- วุฒิสภา ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน ๑๕๐ คน (โดยมาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจำนวนที่เหลือมาจากการสรรหา)
- สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน ๕๐๐ คน (โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๓๗๕ คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๒๕ คน)

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๙

ชื่อรัฐธรรมนูญ ที่มา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (คสช.)
 นำโดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศ
 เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๑๘
 และได้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช
 ๒๕๕๙ มาประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ประกาศ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗

บรรณานุกรม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๗๘ปี รัฐสภาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์. ๒๕๕๐

สรณะ รัตนเสถียร. ประวัติวัดสร้อยทองและประวัติหลวงพ่อกเฮลือ. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนาเพลส จำกัด. ๒๕๕๖

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. กฎินพระราชทานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์. ๒๕๕๕.

_____ . กฎินพระราชทานของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๕. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๕.

_____ . กฎินพระราชทานของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๖.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๗.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. แผ่นพับ อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๗.

เว็บไซต์กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม <http://www.dra.go.th>

เว็บไซต์วัดสร้อยทอง <http://www.watsoithong.com>

เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2557/A/055/1.PDF>

เว็บไซต์สายตรงศาสนา <http://www.dra.go.th>

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

Call Center วุฒิสภา ๑๑๐๒

www.senate.go.th

เว็บไซต์ Click NLA “ทุกสัปดาห์กับภารกิจ สนช.”